

عنوان مقاله:

سیمای تمثیلی گاو در آیین مهر (میتراایسم) و چگونگی بازتاب آن در مثنوی معنوی مولانا

محل انتشار:

مجله تحقیقات تمثیلی در زبان و ادب فارسی، دوره 12، شماره 45 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسنده:

سهیلا ذوقی - گروه عمومی (گروه زبان و ادبیات فارسی)، دانشگاه آزاد اسلامی مرکز نظرآباد (کرج)، ایران

خلاصه مقاله:

مهر یا میترا یکی از ایزدان دین زرتشت است که گاهی نماد آتش و اهورامزدا، یا خورشید است که فلسفه اشراق و نور و نعمت را نشان می‌دهد. رازآموزترین و شگفت‌ترین ماجرای مهر، پیکار با گاو نخستین است. میترا با کشتن گاو ازلی و جاری کردن خورشید به شکوفایی و آفرینش سودمند زمین کمک می‌کند. باور به قربانی برای رهایی از نیروهای شر و اهریمنی به منظور دستیابی به برکت در گذر زمان به شکل‌های مختلف همراه همیشگی مردمان فلات ایران گردیده است. از این قربانی کردن در آیین باستانی مهر، که نمادی از کشتن نفس حیوانی در وجود انسان است در ادبیات عرفانی تعبیر به کشتن گاو نفس شده است. در مثنوی معنوی مولانا نیز تمثیل‌ها و تشبیه تمثیل‌های بسیاری در این زمینه به کار رفته است تا مفاهیم و آموزه‌های مورد نظر خالق آن را برای مخاطب بازگو کند. مولوی به عنوان یک عارف نامی با بهره‌گیری از اسطوره گاو کشی مهری، کشتن گاو نفس را به کمک نیروی عقل، به عنوان یک اصل انسان ساز تلقی می‌کند، برآنیم در این مقاله به میزان تأثیر پذیری مولانا در بیان تمثیل عنصر اسطوره گاو در بیان افکارش در مثنوی معنوی بپردازیم.

کلمات کلیدی:

میتراایسم، گاو، تمثیل، مولانا، نفس

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1148265>

